

SZERKESZTŐSÉGI IRÓDA:
BRASSÓ, Színház-utca 95. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden
közlemény intézendő.
Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓHIVATAL:
ALEXI KÖNYVNYOMDÁJA, BRASSÓBAN
színház utca 95 sz. alatt,
hova az előfizetési pénzek s hirdetések
bérmentesen küldendők.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR:
helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garand-sorért 4 kr. (1—10 sor
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bélyeg
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-
seknek kedvezmény; nyilt-tér sora 10 kr.,
Hirdetések és nyilt-tér előre fizetendő

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában.

95. szám.

BRASSO, Kedd, augusztus 18-án.

I-ső évfolyam 1885.

Lapunk legközelebbi száma a Szent-István napi országos ünnepre való tekintettel csak szombaton, f. augusztus hó 22-én fog megjelenni.

Az elégtétel.

»Culpamur ab his, laudamur
ab illis.«

A nagyabecsült francia vendégek budapesti tartózkodása alatt felmerült számos lélek-emelő jelenetek igen alkalmasok valának arra, hogy gondolkodásba mélyeszszék minden igaz honfi szemlélődő elméjét; de alkalmasok valának leginkább arra, hogy a nyert elégtétel édes érzetével töltsék el minden magyar honpolgár keblét.

Saját elmélkedéseink közben a legkülönbözőbb érzelmek csoportozatai ciklázták át emlékezetünk ellentétes eseményekben gazdag tájait. Elvonult lelkünk előtt Rákóczy fejedelemnek francia és lengyel rokonszenvtől körülugrázott heroikus alakja; majd I. Napoleonnak a magyarokhoz intézett kiáltványa; tovább az emigráció idejében a magyarokkal éreztetett kiváló szivesség; majd ismét ugyanazon nagylelkű francia nemzetnek a vizár által elpusztult Szeged irányában tanusított nagymérvű s mély hálára kötelező önzetlen támogatása; s most e feledhetlen napokban a nemes sziveikben táplált meleg rokonszenv gyöngéd és tapintatos nyilvánítása.

„Az ellentétek egymás mellé állítva, inkább feltűnnek“, mondja a példabeszéd. Ilyen ellentétek a magyar tornász-egylettel szemben elkövetett injuria Drezdában — és a francia czelebritások fogadtatása Budapesten; a magyar tornászok által a német-magyar testvérisülés oltárára letett virágkoszoru, mely gyűlöletet lehelő indignációval visszautasított — és a francia kitünőségek által Petőfi szellemének felajánlott virágkoszoru, mely általunk a két nemzet testvérisülésének drága zálogaként nagy lelkesedéssel fogadtatott.

Valóban kapóra jött a francia vendégek látogatása, mert megadta nekünk a legfnyesebb elégtételt a drezdai botrányért. — S vajjon honnan jön ez a nagy-német fennhéjázás? Talán onnan, hogy jelenleg velük szövetségben állunk. Ezt a szövetséget nem mi, hanem ők keresték azon időben, midőn tudomásukra jött Gorcsakovnak a francziákkal való egyesülésre irányult vágya. És

ennek a vágnak lehető valósulása képezi azt a Damokles-kardot, mely folyton Németország feje fölött lebeg; igen, ez az általuk teremtett veszélyes helyzet teszi annyira értékesé reájuk nézve a mi szövetségünket, mégis úgy bánnak velünk, mintha tőlük függne létünk. Stulta superbia ridetur ab omnibus!

Ugyan mire is olyan fennhéjázók azok a nagy-németek? Talán a tudományra, mely náluk kétségtelenül otthonos? Erről rég meg van írva: „a valódi tudás szerénységre tanít.“ — Régebben ők hánytorgatták a francziák szemébe a hiuságot, mondván: „A megtestesült hiuság jellemök alapvonása. Önhittség és fennhéjázás odavitték a francia népet, hogy mindazt, a mi körén kívül történik, nemcsak figyelemre nem méltatja, hanem egyenesen megveti. Naponta émelgyésig dicsekvőleg hirdetik lapjaikban, hogy ők a civilizáció élén haladnak, tőlük ered az emberiség üdve; ekként álmodoznak.“ — Most úgy látszik, fordult a kocka, mert a németek tartják magukat ilyen hivatott népnek; ők néznek le minden más népet, mely a theoria-gyártásban náluknál kevésbbé termékeny. . . . „Ja Bauer, das ist was anderes“, fogja erre mondani a „Kronst. Ztg.“ Mi pedig azt feleljük a drezdai schulvereinos hősöknek: „Gut gebrüllt, Löwe!“

Hálások maradunk a dicső elégtételért, mely oly magasból jött, a hová a tornászok egyeteme soha nem fog eljutni — „soweit die deutsche Zunge reicht.“

Éljenek a francziák!

R-i.

Belföld.

A magyar miniszterek közül, mint a felhivatalas „Pol. Corr.“ jelenti, Orczy Béla báró fogja a magyar kormányt a kremsieri találkozásnál képviselni, miután Tisza miniszterelnök ezen idő alatt Ostendében tartózkodik. A miniszterelnök három héti távollét után szept. elején már ismét résztvesz a bécsi minisztertanácskozásokban s miután idei szabadság-ideje miatt a király születésnapján tartani szokott diszebeden sem vehet részt és Trefort miniszter is utazáson van, itt Szapáry Gyula gróf fogja a magyar kormányt képviselni. A kremsieri találkozáson, miután az osztrák területen megy végbe, Taaffe gróf is jelen lesz.

Püspökség Budapesten. Az E-s ugy értesül, hogy Budapest róm. katolikus püspököt fog

kapni. Az új püspökség részére az esztergomi főkap-talan egy része fog kihasíttatni és az új budapesti püspökséghez csatoltatni. A kinevezendő püspök személye még teljesen bizonytalan, de az új püspökség alakítása iránt a hercegprímás és a kormány már elvi megállapodásra jutottak. Ugyaneből a forrásból arról is értesül, hogy a hercegprímás, aki eddig Budapesten állandó lakást nem tartott és itt csakis vendégképen tartózkodott, a fővárosban állandó lakást és udvart fog magának már a közel jövőben berendezni.

Történeti mozzanatok a szászok multjából.

Midőn 1432-ben Wlad Drácul a Szászföldre betört, pusztított és gyilkolt és az oláhság is fölzendült, e nagy veszedelemben a szász nép a magyar és székely társ-nemzetekkel egyesült, mely egyesülés 1437-ben, az erdélyi parasztok Nagy Antal vezérlete alatt fellázadván, ünnepélyes esküvel megpecsételt szövetséggé (Pactum unionis) nőtte ki magát, s fennállott egészen 1848-ig.

1848-ban az erdélyi karok és rendek, köztük 17 szász követ, élükön Roth Illéssel, ki szentnek nyilvánítá azt a pillanatot, az uniót Magyarországgal egyhangulag elfogadták, mi által az unionis juramentum, valamint egyszersmind a szászok külön alkotmánya megszűnt. És néhány hó múlva mit látunk? A szászok egyesültek az oláhokkal azoknak elnyomására, a kikkel 400 évnél tovább esküvel erősített szövetségben állottak.

A forradalom lezajlása után, midőn Bécsben egyszerre a minden nemzetiségek közti jogegyenlőség fennen hirdettett, a szászok »Markgrafschaft Sachsen« czim alatt egy külön provinciát kívántak, azon nyilvánítással, hogy Szent István birodalmától külön választassanak s a monarchia többi részeivel egyesítes-senek. Erre a felelet az volt, hogy a szász comest felrendelték Bécsbe udvari tanácsosnak, és Szebenbe Kreishauptmann-t küldöttek.

1863-ban a szászok a bécsi centrálístakkal és a románokkal egyezkedtek, elfogadták a február 26-iki patenst, s kimondván a Lipót-féle kötlevel értéktelenségét, ugyszinte megtagadván minden egybeköttetést Szent István koronájával, követeket küldöttek a Reichsrathba, miáltal az u. n. szász-jogfolytonosságot önkénytelen lemondással maguk eltemették.

Igen érdekesek erre nézve a következő sorok, melyeket egyik szellemes képviselőjük, Bauszner Guidónak*) 1871 márczius 20-kán a szebeni szász

*) Épen mikor e cikket bevégeztük, hozzák meg a hirlapok az érdekes hirt, hogy Bauszner Guidó orsz. kép-

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Tinódi Sebestyén,
az utolsó dalmok.

(Folytatás.)

A vers bevezetése:

»Halyatoc már Ali Basa bölchességét
Budabol hadaval gyakrac kiütését
Nyolcz varnac Castelnac romlását
Az ördög hadanac bölchen megkerülését.«

További tartalom:

A »Chászár« meghagyja Ali budai basának, kit Tinódi »herélt« előnévvel tisztel meg, hogy míg Amhat Temesvárnak falait és vidékét pusztítja, addig haladéktalanul siessen a felföldre s az ottani »otualó« vároknak (talán végváraknak) lenne »rontoia«.

Ali vévén a parancsot, egy tekintélyes ostromló had élén Budából »Beszerim« (Veszprém) alá siet. E várnak főhadnagya »az io Paski János vala«, ki a megszállás pillanatában hirtelen a királyhoz pártolt át s csak néhány embert hagyott a vár védsére Vas Mihály porkolábnoksága alatt. Ennek határozott szándéka volt a várat megvédeni, de a várórség ellene támad s megszökik. Vas kénytelen volt a várat és magát oly kikötéssel átadni, hogy mindenét sértetlenül elvihesse. Ali ezt megígéri, de alig hogy kivonulnak a várbeliek, néhány török katonát utánok ugraszt s ezeket lovaiktól, pénzüktől »megtisztítak« s Vas

fogva viszik Ali elébe, ki azt az ajánlatot teszi neki, hogy álljon át a szultán szolgálatába. Ez ajánlatot Vas csakugyan el is fogadja, de

»Soc fohazkodással mast es io Budaban
Vagy terek orzagban vagyon nagy rabsagban
Vagy hidgye ő terek hijtiben szavaban.«

Veszprém megvívása után Drégel vára alá megy Ali. Tinódi e várat »Skambriá«-ba helyezi; talán a mai Hont megyét érti alatta. E vár megvételét alább tárgyalandom.

Drégel alól »Szechen« vára ellen indul s épen szt. Margit-napra ér oda. A várban Árokhatí Lőrincz volt a porkoláb; de szintén, mint Veszprém várában, az őrség a porkolábbal meghasonlik s éjjel a várból kiszökik, s így ő is kénytelen volt megugrani; de utóéletik s embereivel együtt fogságba kerül.

Azután »Palankiát« sikerül a töröknek benni, hol kevesen, de vitézek valának —

»Vitéz Terchi Mihály porkolábjá annac.«

Az őrség, bár megesküszik a porkolábnak, hogy a várat védeni fogja, de a heves ostromot nem tudván kiállni, a várat feladják s békével szabadon eresztetnek.

Most »Hollókő« várára került a sor. Porkolábjai felszólíttatnak a vár feladására. s csakugyan az egyik, Chak Imre, szabad eltávozás feltétele mellett Alinak a várat át akarja adni, mit Szuki András ellenzett, de ellenmondásáért Chak rárohan s ha föl nem tartóztatják, megöli. Ezután a vár feladatik, de

Imre magát ezzel gyűlölségbe hozza,
Őt addé kergetec, szökök Törökországba.«

Innen a basa egész táborával »Bugac« alá szállott, melyben Kepe Nagy Márton vala a porkoláb. — Ugy látszik, a vár erős lehetett, mert a basa hosszas »lövöldezése« egy »csepeg sem sérte«, sőt a császár kegyelmének biztosítása mellett felszólíttatik a feladásra. Nagy Márton erre nem hajlandó, de annál inkább az őrség, mely a tárházakat éjjel megrohanja, kirabolja s megszökik, de a jancsárok által a néhány német és olaszból álló csöcselék nép a vár előtt felkonczoltatik. A várat minden ellenállás nélkül hatalmába keríti a basa, ki a még akkor is hősileg »viselkedő« Nagy Mártont fogságba veti.

A basa talán még tovább is folytatja foglalásait, ha a visszatérésre parancsot nem kap. — A költő e szavakkal végzi:

»Kar lön ez váraknak tölünk elveszése
Mert sok tartomannac lön hozzá terése,
Kiráf felségneq nagy kar szönvedese
Lön keserüsége reá gondviselése.« —

De lássuk közelebbről e históriás ének ama részét, mely az egészben a legsikerültebb és legszebb esemény s melyet élő vagyis századunk költői is megénekelték, így pl. Czuczor Gergely és Arany János, — ez »Szondi eleste Drégel várában.«

Veszprém leromboltatása után Drégelre kerül a sor. Bent a várban Szondi György vala a porkoláb,

universitás gyűlésén tartott, s Filtsch nyomdásznál külön kiadásban is megjelent beszédéből igtatunk ide.

„Az egész szász föld magyar törvényhozás alkotása: a királyi garantiának nem lehetett s nem volt szabad örök időkre szólnia, mert a magyar királyok nem is voltak jogosítva, intézményi s területi előjogokat örök időkre létesíteni, s ily módon a magyar állam törvényhozó hatalmát a jövőre nézve megkötni. Az állam fölötté áll a fejedelmi hatalomnak, fölötté minden területi s intézményi jogosultságnak, s a mit ma teremtett, s a mely jogot ma adott, elidegeníthetetlen tekintélye révén holnap joga van visszavonni. . . . „Az ugynevezett szász jogfolytonosság elmélete tehát, a tisztelt ellenpárt utolsó halva született gyermeke.“

Szolgáljon a fenti beszédben kifejezett nézetek helyességének megerősítésére Mária Thérézia királynőnek a kir. főkegyelmséghez intézett ezen leirata: »Kedvetlenül tapasztaljuk, hogy a szász nemzet az általa lakott fundus iránt örökjogot formál. Ezen vakmerőség iránt különös roszalásunkat azon nemzetnek fejezzék ki.«

Gróf Szapáry Gyula, a királyföld rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásakor, mint akkori belügyminiszter, a képviselőházban imígy nyilatkozott: »Sem külön területet, sem az országtól eltérő külön szervezetet, sem külön nyelv hivatalos használati jogát az ország valamely vidékének, az országban lakó valamely nemzetiségnek megadni nem lehet.«

A felhozottakból eléggé világos, mennyire indokolatlan a történeti igazság és a józan ész világa előtt a nemzetiségi tulzók folytonos lamentója. Az abszolút jogegyenlőség, a kiváltságoknak örök időkre szóló érvényessége, mely két dolog egymást különben is kizárja, ép úgy mint az örök béke eszményképe stb., abba a kategóriába tartozó észjárásra vall, melyről Hirschel azt mondja: »Semmi sem eléggé valószínűtlen a németnek, hogy ahhoz egy theoriát fel ne találjon.« Gondolják meg azért „Versailles“-ban és egyebütt, hogy az illetén transcendent-elméletek, melyeket talán a német egyetemeken vertek a fejükbe, a gyakorlati életben kivihetetlenek, s ne folytassák tovább azt a hóbortos szélmalom-harcot; mert a derék szász nép (miután az alkotmányos jogegyenlőséget tényleg élvezi) az ő józan eszével soha sem fog hajlandóságot érezni arra, hogy beálljon bohókás fegyvernőknek bár mily nagyszáju modern Don Quichotte mellé.

Prudentes et circumspecti saxonnes! Attendite et audite: „Ingrato homine nihil terra peius alit! — Das ist zum katholisch werden! szoktatók mondani. Legyetek hát egy perczig katolikusok, üssetek melletekre s mondjátok: Szent István birodalma! (Sacra regni Hungariae corona!) bocsásd meg abbeli bűnünket, hogy téged megtagadva, külön „Markgrafschaft Sachsen“-t kértünk, hogy beléptünk a Reichsrathba, a Schulvereinba, s beléptünk volna hihetőleg — ámbár nyilvános vesztünkre — magába Dacoromániába is, ha létezett volna. Mea culpa! És üdvözülni fogtok.

Pacifikus.

viselő belépett alapító tagnak az erdélyi magyar közművelődési egyletbe, ki ezen hazafias tettet nyílt levélben ágotai választóival is tudatta, melynek egyik passzusa így szól: „Minden erdélyi szásznak, a ki igazi szász hazafi akar lenni, tétőtől talpig magyar hazafinak kell lennie.“ . . . Hatalmas érvelése gyújtó erővel bír, s bölcs politikai felfogást árul el. Erősen kíváncsi vagyok, hogy e tettének fontos indokait minden szász atyafi mélyen szívébe véssé.

kinél Bekefalvi Gergely, a külvár lerombolása után, lakott. — A tulajdonképi első ostromban megemlékszik a költő Szondi egyik hí emberre, Zoltay János haláláról. Ez első ostromban a várnak egy szép magas tornyát Ali leromboltatá; ez azon torony, mely mind Czuczornál, mind Aranyánál „romlott“ melléknévvel van jelezve. A sikertelen ostrom után, melyben »sok terek vesze«, Szondi elhatározza, hogy élve a várat fel nem fogja adni; de a

„Basa orosz falui pappal kérte:
A várat megadná, magát ne vesztené.
„Már későn kelt ahhoz“ Szondi csak ez izené.“

„Már későn kelt ahhoz“, t. i. azt meg nem éri, hogy a várat feladja. Azután a pappal két török foglyot s két általa nevelt dalos apródot küld Ali táborába,

„Igen kérvén Ali ő nagyságát,
Vitézségre tanítsa ő két apródját
És eltemesse Szondi Györgynek tagját.
Mert majd itt meglátják az ő szörnyű halálát.“

„Mind a négyet skarlátba ruházá,
Pénzzel kápájukat megtölté, megraká.
Azután a vár piacára hordatá holmijét s elégeté;
Jó lovait hegyes törrel által döfé,
Lelkét Istennek ajánlá, ígyére.“

Ezután leírja az utolsó ostromot, melyben »nagy szép dárdával« kezében sokáig harcrol a hős Szondi, míg térdén megsebesülve, a »romlott torony alján«, hihetőleg azon bátyaszerű várrész mellett, hol nem régen Zoltai János is elesett, végezte hősi életét. — Így esett Drégel vára a basa hatalmába.

Román lapszemle.

»Jön«, »kommt«, »vine«! Ne gondolja a t. olvasó, hogy Ira Paineről fogok dicséretet írni. Minek is tenném, mikor itt vannak a „Gazeta“ és „Tribuna“, e duum virutus. Adnak ők elég hangos panaszt a Tiszakormány, a sóvenista magyarok ellen, csak ezeket győzzem kivonatozni. Kezdjük a »Gazetán“. Idei 169. sz. vezércikkében panasolja, hogy Gyula-Fehérváron a román könyveket üldözöbe vették, hogy bizonyos román könyvekért a román tanulókat zaklatják, békés polgárok házainál motozást tartanak, hogy román regényeket elkobozzanak s midőn mind ezeket látja, eszébe jut ama ősi példabeszéd: Homo homini lupus; az ember az embernek farkasa.

Hát mikor a magyar kormányt s mindent a mi a magyar közművelődésre vonatkozik egy nap úgy, mint másnap mossa, élceli, gunyolja: akkor nem jut-e soha eszébe ez a példabeszéd? Az kérem szépen egészen más.

„A történelem fojyama alatt a román nyelvet soha annyira nem üldözték, mint napjainkban. Akármelyik hivatalnál jelenjék meg a rumun az ő román nyelvvel, utánna kiabálnak, ordítanak(?) mint valami farkas után. Rém-uralmat gyakorolnak a rumun tanulókon a felsőbb magyar hazafiak, kikaczagják mint-ha farkas volna az erdőben s nem egy alkotmányos modern állam polgára sat.« Azt hiszem elég ebből ennyi, hogy vékonykeket hullassanak Bukarestben a szegény erdelyrészi rumunok gyászos sorsa felett. Bukarestben mondom, a hol épen most a legszigorubb vizsgálat folyik, azon katonatisztek ellen, a kik közlegényekkel kegyetlenkedtek; akár Galacson, a hol az őrmestereket már közlegényekké degradálták a bebizonyított kegyetlenkedésekért, a mint ezt olvassuk a »Telegraful« kormány lapban s olvashatták a »Gazeta« hívei is. Az kérem egész más! Ott csak kegyetlenkednek, de nálunk jaj, nálunk üldözik, de nem ütik a szegény román.

Miért e retentő jeremiád a »Gazetában«? Egy román regényért legközelebb; melynek czime nem Hóra, hanem Horea, melyet Florantinu irt talán Bukarestben a Denszusianu Hórája után, tehát történelmi regény. Nem tudja a »Gazeta«, hogy el van-e ez a regény tiltva. Bizony mi sem tudjuk, még létezéséről is csak most hallunk, de ha olyan mint a Sacasianu-féle Hóra Album: akkor sorsát megérdemelte. Hanem így vigasztalja magát a »Gazeta«, gondoljuk meg, hogy épen most az a muszka-barátság másokat ültethet a miniszteri székekbe, kik úgy fogják üldözhetni a Kossuthot dicsőített műveket és magyar forradalmárokat.« Nagyszerű jóslat és még nagyobb szerű hasonlat.

Kossuth és Horea, Hóra vagy Hória. Azt a Florantin-féle Horea regény mi féle törvény alapján üldözik, a házamotozásokat, mi féle rendeletek alapján? Csak önféjüleg járnak-e el a szolgabírák, vagy pesti parancs után? s mit hisznek, hova jutnak ezen az uton? Hát mi bizony arra nem tudunk felelni, hogy kiharancsolta s hogy hová jutnak, a kik a parancsot teljesítették; hanem hogy hazánkban béke és csend lesz, ha az illetők örködnek: ez bizonyos. Ime hova jutunk. Tudjuk s felteszszük a »Gazetá“-ról is, hogy nem akarja a Horea-féle Albumok és regények maszlagával a polgárháborút előidézni, mert neki is van veszteni valója.

»Szondi testét maga elébe viteté,
S mint oly vitéz embert nagy szépen eltemetteté.«

Sirja fölé „festett kopját tétetett.“

Eddig terjed Tinódi Szondija, e nagyszerű eseménynek rövid, a lehetőleg száraz, rossz színekbe foglalt előadása. Ugy külalakra, mint a ballada kelére nézve semmi ügyességet, emelkedettséget nem mutató költemény. Az a zenei jellem, mely a balladában s evvel rokon fajokban, mint teszem a románokban egyaránt tulnyomó, ebben nem található fel. A balladának ama sajátága, mely szerint a gyakran titkoszerű tárgyalás többé-kevésbbé szokatlan tragikus kimenetellel lepi meg az olvasót, nincs meg, sőt ellenkezőleg, a mit versben találunk, igen is világos, tehát nem egyéb, mint az esemény maga. Igaz ugyan, hogy a balladának a többek közt megvan az a sajátága is, hogy látszólagosan és akarathó elhallgat némelyeket s azt csak erős vonással jelzi, hogy az olvasó v. hallgató képzelme saját munkásságával egészítse ki az elhallgatottat; igen, de akkor a ténynek nagyszerűsége, érdekes volta által akarja meg agadni figyelmünket. Tinódi Szondijával csak ez utóbbi tekintetben volt szerencsés, a mi különben legkevésbbé sem az ő érdeme; hisz ez a végzettszerű eseményben, egy hősnak dicső elbukásában, Drégel védőjének tragikus halálában szemlélhető.

(Vége következik.)

Most veszem észre, hogy a n.-szebeni „Tribuná“-nak kevés hely maradt. Nem nevezi lapunkat mint a „Gazeta“ teszi, lapocskának, pedig a „Gazeta“-nál négy centiméterrel szélesebb, hanem megmondja kerekén nevünket s még idéz is belőle.

Panasz ebben is van elég a román tisztviselők tanárok áthelyezéséről quantum satis. Mintha magyar születésű hivatalnokot soha sem helyeznének át, mint ha a magyarjku tanárok mind halálig egy tanodához lennének kinevezve.

Hát igaz, hogy a rumun ajku hivatalnok és tanár is alá vannak vetve az áthelyezésnek, számukra elfelejtették különös kivételt tenni; de ez már nincs más képen még a független Romániában is, még ott is degradálják a strázsamester és kapitány urakat, ha katonáikon kegyetlenkednek.

Igaz van a »Tribunának« a »Romanul« után, hogy a magyar hirlapirodalomnak sok felé kell harcolni. Egyik kezünkkel építünk még ellenségeink számára is erős, mivel hazát, másikkban tollal védjük ezt a minden felől ostromolt hazát. Pangermán, panszláv, dákó-románizmus ellen tollharcot folytatunk s ha kell, ha már tollal nem bírjuk . . . kérem forgassa át Magyarország történetét. Ne rettenj meg szép olvasom, nem lesz ebből ribillio!

Czenkalji.

Ipar és kereskedelem.

III.

Ha emelni akarjuk gazdasági helyzetünket, úgy arra kell fordítanunk a figyelmet, hogy a most kinálkozó akadályokat közös erővel távolítsuk el, hogy ismét tér nyíljon a vagyoni gyarapodásra, biztos keresetre, a mi tiszteletet szerezzen iparosainknak.

Minderre pedig első sorban a helyi iparegylet van hivatva.

Még egy városi hatóságnak is diszére válik, mely oly feladatok teljesítését célozza, a melyekkel kiterjeszthető a hatáskör, a mire Bécs városa például szolgálhat akkor, midőn az ipar és kereskedelem emelése és biztosítása tekintetéből saját maga állít közraktárt. Az alsó-ausztriai iparegylet most azon eszmével foglalkozik, miképen lehetne a kisiparost kétségbeeső helyzetéből kirántani, hogy ez által eltávolíttassék a nagyipar veszélyes versenytársa, — minthogy így mindkettő a biztos romlásnak megy, bárha a nagyiparnak sok tekintetben könnyebb a helyzete.

A kisiparos nehézsége a modern elveken alapuló s helyesen vezetett vállalatnak csakis azáltal árt, hogy kényszerűségből potom áron dobja termékeit a piacra. Közlekenyebbeknek, nyiltabbaknak, őszintebbeknek kell lennünk egymással szemben, ha gazdasági helyzetünkön javítani akarunk. Csak ez által fogjuk megtudhatni, mire van szükségünk, mihez kellene fognunk s mit mellőznünk, hogy azon ipart s kereskedelmet, mely ötszáz év előtt jólétet, vagyonsodást teremtett nálunk, ismét magunkhoz, e városhoz, e város iparosaihoz s kereskedőikhez ragadjuk.

Hisz Brassó praedestinálva volt a levantini kereskedelem számára. Magába zárva Szeben, Segesvár s Keresd egykor virágzó iparát s egyesülve ezekkel, itt szereltettek fel a karavánok, melyek messze-messze földre, sőt Ázsia belsejébe is vitték az itteni ipartermékeket.

Habár ez nem is volt társulás a szó szorosabb értelmében, úgy az elvek mégis nagyon hasonlítottak ilyenhez. Közös vállalkozás, kölcsönös bizalom tette csak lehetővé, hogy közös erővel nagy vagyonsodás, kedvező helyzet teremtetett, mely nem ritkán még fölöslegbe is ment át, a mit a templomok diszenél-diszesb felszerelése s más egyebek marandóan bizonyítanak.

Az áruház is bizonyítja, hogy szorgalom és munkásság messzeágazó kereskedelmet teremthet és egyszerű eljárás nemcsak vagyonsodást, de fölösleget is idézhet elő. Hogy miért nincs meg városunknak, nem, egész hazánkban a régi kereskedelme, annak nagy világosemények az okozói s különösen a néhány év óta nálunk is behozott iparszabadság, mely korlátlan gyarapodást enged az iparosoknak. Talán hozzájárul még ehhez konzervatív gondolkodásunk s nehézségünk is, a melyhez azután még csatlakozik a rosszul felfogott önérdek, hogy hiányzik belőlünk minden új vállalat iránti bizalom. De hozzájárul ehhez még egy, a melyben mindannyian szenvedünk: a kényelem-szeretet.

Ezeket kellene mellőzni, eltávolítani tőlünk ezen nagy akadályokat s egy lépéssel már is előbbre lennünk. Mindenekelőtt tisztába kell jönnünk magával helyzetünkkel, csak azután tehetünk valamit.

Még a kormány által megengedett iparszabadságot meglező időkben is voltak egyesek, kik a helyzetet és viszonyokat ismerve, kellő szakértelem birtokában, az ipar és kereskedelem emelésére törekedtek.

A brassai iparegyletnek csak kutatni kellene

kissé levéltárban s találta ott is egy 1860-ik évből eredő tanulmányt, mely erre vonatkozó igen sok szép eszmét ölel fel.

Ezen tanulmány korunkhoz, a helyzethez van mérve, bár követték volna akkoriban tanácsait, javaslatait. Nem volna ma annyi kétes ekszisztenciájú, kétségbeesett iparos és kereskedő, melyek sokkal jobban vágnak akár egy 20 ftos hivataloska után.

Ha fenn akarjuk tartani iparosainkat, iskoláink fennállását biztosítani (!), különbeni jólétünket elősegíteni, akkor minden erőnket kell összeszednünk, szabadabb kilátást nyerhetni, hogy újból feltaláljuk azon utakat, melyek helyzetünk javításához, emeléséhez vezetnek. Becsvágy, személyes hiúság kielégítése, külön magánérdek ne legyen kísérelje ezen ügyek vezetőinek, mert különben minden fáradság hajótörést szenved.

Félre az önérdékkel! áldozatkészség lép elő!

Brassó ma még nagy ipar- s kereskedelmi város hírében áll, sőt az ország egyik legnagyobb iparvárosának tekintetik. A nagy kereskedelem újjáélesztésére s kifejlesztésére kedvező a város helyzete, fekvése, erre nem egy nagy előnyünk van.

Iparegyletünk hatalmában van az égyet, a város az ország tekintélyét emelni (!!).

Az iparegyletnek módjában áll a lehetetlennek látszót egyesült, közös erővel lehetővé tenni, iparunknak és kereskedelmünknek gyors segínyt nyújtani.

Ezt egyedül és kizárólag vánkérdeésekkel elérni nem lehet; a legjobb, a viszonyoknak leginkább megfelelő vám sem képes helyzetünkön javítani. Nagyobb, mélyebbre ható akadályokat kell innen eltávolítani.

Hogy ez megtörténjék, az iparegyletnek szakítani kell eddigi gyakorlatával, a mit alapszabályai különben nem is elleneznek. Mostani s megteremtendő jövő helyzetünk felett kevesebbet kellene jaggatni, de többet, sokkal többet tenni.

Nem elég tanácskozni; hanem érvényt is kellene azoknak szerezni. A miről három éve már folyton tanácskozunk, azt meg is kellene már valósítani s ha a tetteles munka közepette hiány merülne fel, pótolni kellene azt rögtön. Nagy eseményeket nálunk nem lehet előidézni, mert viszonyaink is kicsinyesek. De visszarettenni azért, hogy nagy akadályok gördülnek elénk, hogy sok mindent kell leküzdeni, míg a kitűzött célt elérhetjük, nem szabad. A jövőnek kell védelmet teremtenünk, a jövőért kell nekünk küzdeni s dolgozni. E védelem pedig csak abban van, hogy nyujtsunk egymásnak közösen kezet, erősítsük egymást egyesült erővel.

Polgárságunk és erdőink érdekében.

A közelebb megtartott városi képviselői gyűlésben szóba hozott az, hogy erdőink egy részét, különösen a keresztény havas fenyőit a betűző szű pusztítja. —

Nekem magamnak alkalmam volt éppen a napokban a keresztény havast megsejmelni és mondhatom, hogy a legfájdalmasabb benyomást teszi az emberre azon látvány, melyet e havas fái nyújtanak.

Ott, hol ez előtt a legszebb, a legpompásabb fenyők állottak, most részint egészen kidőlt, részint már elkorhadt, legnagyobb részt azonban leveleitől és héjától teljesen megfosztott mohával bevont fákat lát az ember, és az erdőben lépésről-lépésre még használható, de kidőlt fatönkökkel találkozunk.

Hogy a város, vagy erdősz hivatalunk hogyan és mikor szándékozik ezen baj, orvoslásához hozzá fogni és hogy mit szándékozik tenni arra nézve, hogy a megnevezett havas mig megmenthető fenyőit megtartsa, ezt nem tudom, de nem is akarom kutatni, mert meggyőződésem az, hogy miután a bajt már is ennyire engedték, vagy csak erre magukat város atyáink elhatározzák kérdéses erdőink egészben vagy legalább legnagyobb részben elpusztulni, kiveszni fognak.

Ezuttal csak arra akarok reá mutatni, hogy a kérdéses erdőben igen sok fa kidőlvé, elszáradva van, mely fa mint a sok régi tönk mutatja, ezen erdőben az elrothadás jövőjének néz elébe.

Hogy városunk, a képviselő testület, a tanács, az erdősz hivatal stb. miért engedik erdőink ezen elszáradt fáit tönkre menni, nem érthetem és valóban csodálkozom azon, hogy miért nem engedtetik meg a város lakosságának az ily elszáradt, — az erdőt is károsító fákat elhordani és elhasználni minden díj-fizetés nélkül.

A város polgársága tetemes községi adót fizet, mely adó részben az erdők fenntartására és kezelésére is fordítatik az erdő, a város, tehát az összes városi polgárok tulajdonát képezi és az erdő kezelésének egyik legfőbb hivatását képezi az, hogy az erdő a városi polgárság, a város javára szolgáljanak, annak jövedelmezzenek.

Az évi költségvetésekből tudjuk, hogy az erdő kezelésé stb. évenként 120—140,000 frtot jövedelmez, és hogy ezen összegből alig marad meg évenként 12—14,000 frt, mert a többi magára a kezelésre stb. felmegy.

Nem volna-e tehát jó, célszerű és észszerű is, akkor mikor az erdő ugyszólván mit sem jövedelmeznek, a polgárságot legalább azon jogos kedvezményben részesíteni, hogy az erdőből a kiszáradt fákat díjmentesen elvihessék s felhasználhassák?

Hát mi szól ezen óhaj teljesítése ellen?

Az erdő a városé, tehát a városi polgárok összességé és az erdő, valamint minden más községi vagyon hivatása csak az, hogy a város, a polgárság javára szolgáljon, a nélkül, hogy maga a vagyon károsítóját csökkentessék. Jelen esetben ha a polgárság az elszáradt fákat elhordja, elhasználja, csak jövedelmével él és az erdőt nem károsítja, mert annak csak romlott és ép erdőt károsító részét hordja el, s így annyi adója után legalább némi élvezetben is részesíthetnek, mire ugyis nagy szükség van, ha elgondoljuk, hogy mily keveset nyújt nekünk a város különben.

Avagy kezelési nehézségek állnának annak útjában, hogy a faizás ezen módja megengedtesse? és melyek? tartani lehetne prevarikációtól? ezt nem hiszem! mert az a szegény bolgársági stb. ember sohasem bántja az eleven fát, ha ő szárazat kaphat, és miután a faizás csak bizonyos napokon és csak bizonyos erdő részben engedtetik meg, a kellő számú felügyelő is alkalmaztatnék, hisz ha mi fizetjük őket, ügyelhetnének egy-egy napon reánk is és az erdőre is.

Avagy attól lehetne tartani, hogy a polgárság azután a fát árulni kezdené és ez által magával a várossal konkurálna, avagy a város jövedelme csökkenne, ha a polgárság ingyen fát kapna, mert akkor a várostól többé fát nem venne?

En ezt sem tartom elég oknak arra, hogy a polgárság a faizási jogtól megfosztassék!

A város, a városi erdő fáját — azért árulja el mint tűzi fát, hogy az így eladott fa jövedelme a város, a polgárság javára fordíttassék; nekünk polgároknak pedig nagyobb javunkra szolgál a fát magát kapni és felhasználni, mint a fát előbb közös költségen elárusítani és a pénzt — sokszor nem is a mi javunkra elkölteni látni, sem mi, sem a közjó, ebben hátrányt nem láthatunk, s ha a város nekünk nem adhat el aztán fát, mert fánk lesz, tessék a városnak kifelé üzni a kereskedést és ebből jövedelmet szerezni, mert hiszen minden jó gazda, ha jó nagy termése van, előbb magát látja el a szükségessé s a többi eladja s ha már fában úgy bővelkedünk, hogy a fa egy nagy része elrothad, nevetséges volna magunkat fával el nem látni, de sőt még önmagunktól a fát drága pénzen venni.

Erdőink fája pusztul, ez tény; polgárságunk nagy része szegény, más része szegényedik ez is tény, ideje tehát, hogy a tanács kezdeményezése következtében valami már a polgárok érdekében is történjék.

Engedtesse meg a polgárságnak bizonyos erdő rész elszáradt fáját bizonyos napokon díjmentesen elhordani saját hasznára, ez az indítványom és remélem, hogy akad a képviselőtestületben még olyan tag, ki a polgárság érdekét szíven hordozva, ezen indítványt ott megteszi.

Dr. Weisz Ignác.

Tanügy.

Mint értesülünk, ngos Koós Ferencz kir. tanfelügyelő, Rombauer Emil áll. főreál és Orbán Ferencz áll. el. és polg. isk. igazgató urak közös értekezleten megállapították a brassói áll. összes iskolák szerveztét és a tanfelügyelő ur már megtette az értelemben felterjesztéseit. — Ezek szerint az asztalos ipartanmühely a főreáliskolával fog szerves összeköttetésbe hozatni. — A polgári fiúiskola megszüntetett első osztálya helyébe a közép kereskedelmi iskola első osztályának megnyitása hozatott javaslatba. A polg. iskola II. III. és IV. osztályaiban a latin nyelv helyett a francia nyelv tanítása ajánlatott, hogy így ezen osztályok növendékei a főreáliskolába akadály nélkül felvethessenek. A közép kereskedelmi iskola annak teljes kifejlődéséig Orbán Ferencz igazgatása alatt marad. Az iparos tanulók osztályai megosztatnak a főreál-, polgári- és elemi iskolák termeiben s ezek tanárai s illetőleg tanítói vezetése alatt.

Az állami elemi és polg. iskolák gondnoksága a polgári leányiskola fokozatos megszüntetése mellett felső leány iskola állítását hozta javaslatba.

A főreál iskola számára a még folyó évben telek fog szereztetni és a főreál iskolai épület építéséhez már a jövő tavaszon hozzá fognak kezdeni.

Csak előre!

Szinészet.

Szombaton színre került „A bolygó zsidó” Lukács Sándortól.

A legszebb regényes korrajzok egyike, telve a leghálásabb szerepekkel, — melyek ez előadásán többé-kevésbé kitűnő személyesítőkre találtak. Általában a szombati előadás a legsikerültebbek egyike volt, melyet vidéki színpadon láthatni. Polgár Károly a Levi szerepében valóban brillírozott. Alakítása becsületére vált volna bármely nagy színpadnak. Tipikus zsidót mutatott be, a mint azokat nem ritkán találhatni is az ország némely vidékein. Ugy látszik, Polgárnak ez a forceja. Elég háladatos.

Kiss Sándor — mint II. József császár — ma is igazolta gyönyörű tehetségét. Benne általában egyik legjobb erejét bírja a társulat, a minél többet Viháryról sem mondhatnánk, a ki már régen kedvence a brassai közönségnek. Viháry sokoldalú s szép tehetség, — a kapuczinust kitűnően alakította. Dalait megismételtették vele. Dicséretet érdemel még Ábrahám szerepében Szabó Gábor, Judith szerepében Rózsáné, Celine szerepében Polgár Iza s végre azon naiv apáca, kinek legfőbb óhaja a — főkötő. — A közönség igen hálás volt. többször kihívta a derék szereplőket. A ház meglehetősen — üres volt.

Vasárnap már egész nap csak a színház volt a közbeszéd tárgya. Nem hiába, itt volt Ira Paine, a lövészkirály. Az előadás a nyári színpadon (Festhalle) tartatott, de bizony nem nagyon telt ház mellett, a mi annál sajnósabb, mert ez alkalommal reméltük, hogy már nem lesz hely kapható. Színre került „Csicsóné.” Ha egy szót sem szólánánk az előadásról, érdem szerint méltatnók. Lehető rossz volt. Polgár kivételével nincs benne tisztességes szerep csak a jó baritonista. Ily darabokat ne nyujtsen az igazgatóság a brassai publikumnak. Annál megrovandóbb e választás, mert előrelátható volt, hogy az előadásnak sok száz és román hallgatója lesz. Kötelessége lett volna az igazgatóságnak rövid, de jó, csattanós darabot választani s azt jól előadni. Azzal használt volna a magyar színügynek, — ezzel bezzeg nem.

Izgatottan várta a közönség az előadás végét, — mindenki már az oroszlánszövü, merész, Ira Paine-t s feleségét kívánta látni. Végre szétvált a függöny s előttünk állott egy élete delében lévő, jól megtermett férfit s mellette egy gyönyörű termetű, bájos arcú, kedves megjelenésű nő, — az ő élete s egyszersmind művészete párja.

A bámulat moraja hallszott a közönség között az ifjú nő láttára; kedves megjelenése meghódította a közönséget, mely már megjelenésekor tapsokkal fogadta. A vakmerő, bátor párt megelőzte hírok.

Az izgatottság folyton nőtt, midőn Ira Paine revolvert vett kezébe s vagy husz lépés távolságról lövöldözte le majd álló, majd járó neje fejről az üveg-golyókat. Minden lövés talált, — minden lövés után tombolt a közönség. A vörös ászkártyából többször is kilötte a szívet, sőt ketté lötte a neje kezében lévő körlap élet is. A ruganyos, függő s folyton mozgó golyót csak negyedik lövésre találta el. Most kis fegyverrel kezdte lőni — félkézzel — a neje által feldobott 10 üveg-golyót, — mind eltalálta. Majd lelőtt egy női óráról parafadugókat.

A közönség izgatottsága nőttön — nőtt s mikor a nő hajába tűzte a diót s odaállott férjének, hogy azt löjje le, midőn szájába vette a szívat, hogy férje annak hamvát lelőjje: még a lehetet is meg lehetett volna hallani. A férj lőtt — bátran, mintha csak fába lőne, a nőnek még egy arczizma sem rándult meg. Mintha nem is ő volna a céltábla. A közönség lelkesedése újból s újból kitört s ők — csak mosolyogtak. A legutolsó jelenet ismét üveg-golyó-dobás volt. Most maga Ira Paine dobott s lőtt is, — oly sűrűn, hogy csak nehezen számálhattuk a golyókat. Hátról dobott s megfordulva lőtt; sőt párosával is dobta a golyókat s 16 közül egy sem maradt épen. Mosolyogva fogadta a tapsokat, mosolyogva jelentek meg a kihívásra.

Ira Paine méltón viseli a lövészkirály nevet. Ügyessége a lövésben páratlanul áll. Az a biztosság, nyugodtság, melylyel a gyilkos eszközt kezeli megnyugtathatják a nézőt. Az ő kezében a fegyver oly biztos, mint máséban egy sétatálcza sem. Amerikai hidegvérűsége egy pillanatra sem hagyja el.

Ha ő méltán megérdemli a világ legnagyobb bámulatát, még mennyire inkább az a szelíd, szende nő, ki ott áll a golyózápor közepette, akár csak porfelhő jönne feléje. Vajjon a lövészkirály, vagy neje érdemli-e inkább bámulatunkat? ... Nehéz megmondani. Annyi tény, hogy a mit ez amerikai életkép bemutatott, azt eddig nem látta még ember, de soká nem is fogja látni. Tell Vilmos lövése a véletlen szerencse volt; Ira Paineé előre kiszámított, biztos. Ira Paine korunknak legnagyobb lövésze, neje a legbátrabb nő, kit valaha láttunk.

Megérdemlik, hogy a világ bámulja. Kedden ismét bemutatják magokat. Azt hisszük nagyobb közönség előtt. Ma a városban csak róluk beszélnek. Ne szalassza el az alkalmat senki. Nézze meg, a ki teheti, — ilyent nem egyhamar lát.

Helyi és vidéki hírek.

Augusztus 18. Ő felsége I. Ferencz József, hazánk dicsőségteljes királya, a legjobb fejedelem ma ünnepeli születése napját. Az egész ország visszhangzik az örömtől. A szeretett király születése napját ünnepeli az ország. Az isten áldása legyen királyunkon s népén. Templomainkban dicsérni fogják az Urat, áldást kérni jövőre is. Brassó város közönsége is megünnepli e napot. Éljen a király!

Gr. Bethlen András főispán ur ő méltósága — mint értesülünk — fürdőből e héten ismét haza érkezik. Óhajtjuk, hogy ő méltósága jobb egészségben jöjjön, mint távozott. Hozza isten!

Új czimtábla. A postahivatal új czimtáblát kapott. A régi, Erdélyiely egyesített czimert elvitték s tették helyébe Magyarország czimerét. Van is bámulója.

Megvert rendőr. A Bolonya-mester utca előtti kútnál f. hó 15-én, szombaton, nem a legépületesebb jelenet játszódott le. Az egésznek a lényege: egy kocsis elvert egy rendőrt. Az eset következő volt: A kútnál több cseléd állott vizet merítendő. De mert a víz csak lassan folyt, természetesen soká kellett várakozni. Ez azonban nem tetszett Mihályka István udvarhelyi születésű kocsisnak — a ki özv. Zerbesné szolgálatában áll. Neki ment a kútnak s ellökdöste a cselédeket edényeikkel együtt. Az őrsgén lévő 18. számú rendőr megjelenvén a hely színén, a cselédek panaszt emeltek nála. A rendőr szép szerével figyelmezteti a kocsisra, de ez gorombáskodik s fenyeget. Végre a rendőr kezénél fogva elhúzza a kúttól, mire a kocsis ütessel felel. A rendőr sem lusta, visszaüti, beakarja kisélni, s ebből formális verekedés fejlődött ki. A legény erősebb volt a rendőrnél, istenesen el is páholta ezt, sőt véresre verte. Bekisélni nem lehetett sehogy. Hosszu ütlegetés után — melyet elnézett egy csomó ember, a nélkül, hogy a rendőrnek segítségére mentek volna — végre érkezett rendőri segítség. A legény szembeszállt ezekkel is, ellenszegült; végre sikerült rajta erőt venni s őt a kapitányságra felvinni. Négy rendőr kellett erre, — oly ereje volt a ficzkónak. — Már most a hüvösön gondolkodik tette felett. Mint értesülünk, a városkapitányság előbb rendőri kihágás miatt fogja megbüntetni s csak ezután őrsgén elleni tettleges bántalmazás miatt a büntető törvényszéknek átadni. — Így beszélnek egyesek, mások tudni vélik, hogy a rendőr ütött először a legényhez. A valódi tényállást az illetékes hatóság lesz hivatva kideríteni.

Öngyilkosság. Temesváry Antal helybeli kereskedő, a Temesvári L. s Fia cég főnöke, f. hó 16-án este 8 órakor saját lakásán föbe lőtte magát. Az esetről a városkapitányság értesítetvén, egy biztos rögtön a helyszínére sietett, a hol a szerencsétlen férfit-

ágyában találta, mellette a gyilkos revolverrel. Rögtön lezárta mindent s a holttestet egy rendőr által őriztette reggelig. A városkapitányság gondnok kinevezése végett megkereste a törvényszéket. A végzetes tett oka ismeretlen, sokan rossz egészségi állapotának tulajdonítják.

Ira Paine ma — kedden — ismét produkálja magát a nyári szinkörben — Feshalle. — A lövész-király s bájos nejeinek mutatványaira nem hivatjuk fel eléggé t. közönségünk figyelmét. Jegyek a színház pénztáránál előre válthatók. Azt hisszük, Brassóban mindenki megnézi a lövészkirályt, kinek tette bámulatra ragadta már eddig is az egész világot. Ira Paine a lövészet netovábbjait vitte művészetét, — neje a bátorság netovábbja. Nézzük meg tömegesen Ira Paine-t!

Halálozás. Alig egy éve köztünk lakó polgártársunkat Knapp Mihály fényképész nagy csapás érte, forran szeretett kedves neje, született Hatfaludy Roza négy heti szenvedés után f. hó 17-én megszűnt élni. Temetése holnap, augusztus 19-én délután 4 órakor történik a nagy-utczai 504. sz. házból. Áldás és béke poraira!

Kéjvonat. Szent-István-ünnep alkalmából a magyar királyi államvasutak állomásáról Budapestre szóló 50%-kal mérsékelt II. és III. oszt. 14 napi érvényességgel bíró jegyek fognak kiadatni.

Postalopás. Ezelőtt két hónappal Hosszufaluban egy 550 forint tartalmú pénzes levél adatott fel. A gyulafehérvári postahivatalnál a levél megakadt s oly sebet kapott, hogy az 550 forint eltűnt. Üthetik nyomát!

Glavina Lajos, Zalamegye főispánja 15-én gelsei birtokán hosszas szenvedés után meghalt. A jellemes, hazafias, a közügyekért fáradhatatlanul buzgólkodó férfit sirjába általános részvétel kíséri.

Egy szepesmegyei község pusztulása. Helcmanóc szepesmegyei községben 14-én délután két óra előtt tűz ütött ki, melynek 300 ház, a templom és iskola, s a nagy részben már behordott élet teljesen áldozatul esett. Az épületek legnagyobb részt fából voltak s így a tűz a községet 28 ház kivételével a földdel egyenlővé tette. A templom harangja a hősegtől elolvadt. Biztosítva semmi sem volt.

Vigyázatlanúság áldozatai. Az uddi pusztán megrendítő szerencsétlenség történt e hó 9-én. Hermann Károly uddi bérő 16 éves unokaöccse, a szünidőben lent tartózkodott, s többször kirándult vadászatokra a környékbe. Így akart tenni e hó 6-án is, előbb azonban fegyverét akarta megtisztítani. Elfelelte, hogy meg van töltve, tisztítás közben a fegyver elsült, s a töltés Hermannnak épen ott álló 16 éves szép leányát oly szerencsétlenül találta, hogy hat óra múlva meghalt.

Nagy vasuti szerencsétlenség. A Bécs-Brünn közti pályán 13-án éjjel nagy baleset történt. A 138-ik számú tehervonat a kanitzibenschitz állomáson volt, midőn 11 órakor berobogott oda a bécs-brünni gyorsvonat és a hibás váltóigazítás folytán arra a sinre került, a melyen a tehervonat állt. Mind a két gép tökéletesen összegombolódott és 13 vagonban károsult. Az utasok szerencsére csak kis zúzódásokkal menekültek a bajból. A Brünni állomásfőnök rögtön a helyszínére sietett. A személyzetet kihallgatták. A vonat három órát késett.

Nagy tűzvész. Philippopolisban aug. 14-én a tűzvész 75 házat hamvasztott el; két ember a lángok közt lelte halálát. A kár négy millió piaster.

A walesi herceg és a férfi divat. A férfi — divatban legközelebb nagy átalakulások fognak történni. A walesi herceg, a ki már régóta király a divat birodalmában, ledobta a lábnyomorgató hegyes orru cipellőt s ezentúl kényelmes, kerekorruakat fog viselni, s természetesen, hogy ilyenekben fogják őt követni a világ összes gavalérjai is. Ujítás áll be a nyakkendő viseletben is. Az eddig használatos „plastron“, az inget eltakaró, zárt nyakkendő azokra fog szorítkozni, kiknek okuk van ingüket takargatni. A ki gavalér-számba akar menni, annak mutatnia kell, hogy tiszta inge van, miért is gallérját csak keskeny nyakkendővel kell öveznie. Ezek okos dolgok és követésre méltók, de a harmadik ujítás nagyon emlékeztet a czirkuszi bohócokra. Ezeknek a csörgősipkáikhoz hasonlít ugyanis leginkább az a hegyestetejű kalap, mit most a walesi herceg visel.

Tompa Mihály összes műveinek 7—10-ik füzetit küldötte be hozzánk Méhner Vilmos, egyik első rangú kiadónk. Ezekben is ódák s dalok vannak. A meglepően szép kiadásu mű minden füzetének ára 35 kr. Reméljük, hogy a ki csak teheti, meg fogja szerezni Tompa műveinek ezen legszebb kiadását.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 augusztus hó 18-án.

Román papírpénz á 20 frankos	8.86 vétel 8.88 eladás.
ezüstpénz á 20	8.80 „ 8.85 „
Napoleon d'or (aranypénz)	9.90 „ 9.91 „
Török lira	10.14 „ 10.16 „
Orosz imperial	11.16 „ 11.18 „
Arany	5.84 „ 5.86 „
Orosz papírrubel	122.— „ 123.— „

Felelős szerkesztő: **Szterényi József.**

Kiadótulajdonos: **Alexi könyvnyomdája.**

H I R D E T M É N Y E K.

A v i s o !

Minthogy raktáromat megszüntetem, a n. é. közönségnek most

ritka alkalom

nyújtatik,

— **jó zongorát** —

olcsón vásárolni. — Új pianinok s szárnyszongorák a legjobb minőségben még a saját vételáron alul is kaphatók.

Részletfizetés is elfogadtatik.

Kiváló tisztelettel

Jaschik Gyula.
(148) 10—10 Piac tér, 26. II. emelet.

7821/1885. szám.
alisp.

Hirdetmény.

Brassó megye köz. bizottsága az 1885. évi július hó 13-án kelt 530. számú rendeletével a Hőltövény-Földvári és Földvár-Botfalvi törv. utra szükséges 300 darab tölgyfa kerékvető és 100 fm. tölgykorlát felállítását 420 forint összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1885. évi augusztus hó 28-ik napjának délelőtti 9 órájára a brassó megyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénz-

zel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Brassóban, 1885. évi aug. hó.

Kir. tanácsos alispán helyett:
Tompa Sándor,
főjegyző.

4952/1885. számhoz
telekkvi.

(190) 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gáinár Eufrosina végrehajtónak Thiu Vaszilie hagyatéka s társa végrehajtást szenvedő elleni 200 forint követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő, a brassói 3508. számú telek-jegyzőkönyvben A + alatt foglalt 442. helyr. számú fekvőre az árverést 360 forintban ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte, és hogy a fennebbi megjelölt ingatlanok az 1885. évi augusztus hó 31-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. törvényszék tkvi. irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak — végrehajtató kivételével — az ingatlanok becsárának 10%-kát készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvényezik 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333.

szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál

előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1885. évi június hó 13-ik napján, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Deési, elnök.

Fára, jegyző.

Budapesti kiállítási SORSJECYEK

SORSJEGY 10 ft. á 1 ft.

Főnyeremény 100.000 ft.

4000 nyeremény 99.000 ft. mely 1% levonással, azaz készpénzben

Az 1885-iki budapesti országos kiállítás sorsjáték-kezelősege

Budapest, Andrassy-ut 43.

Sorsjegyek kaphatók ezen lap kiadóhivatalában.